

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI HUKUMATINING JISMONIY MADANIYAT VA SPORT
BO‘YICHA QABUL QILGAN HUJJATLARINING AHAMIYATI**

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10535685>

Usmanov Nematullo Akmalovich

Farg‘ona davlat universiteti O‘qituvchisi

Annotatsiya: *O‘zbekiston Respublikasining “Jismoniy tarbiya va sport to‘g‘risida” gi qonuni va unda belgilangan moddalar hamda ularning mazmunini anglatish.*

Kalit so‘zlar: *O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti, Jismoniy madaniyat, turlar, vazifalar, muhimdir, jismoniy tarbiya, qadriyatlarga, tarbiya, ko‘zlaydilar darajasi sport, sportini rivojlantirish, Vazirlar Mahkamasini, Qaror, Preziden*

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston bolalar sportini rivojlantirish jamg‘armasini tuzish haqida” gi Farmoni, “O‘zbekiston bolalar sportini rivojlantirish jamg‘armasi faoliyatini tashkil etish to‘g‘risida” gi Vazirlar Mahkamasining Qarori, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston bolalar sportini rivojlantirish jamg‘armasi faoliyatini takomillashtirish choratadbirlari to‘g‘risida” gi Farmoni, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Qishloq joylardagi bolalar sporti ob‘ektlarida band bo‘lgan ayol sport ustozlari mehnatini rag‘batlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” gi Qarori, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “O‘quvchi va talaba yoshlarni sportga jalb qilishga qaratilgan uzluksiz respublika sport musobaqalarini o‘tkazish to‘g‘risida” gi Qarori, “Sport inshootlari, jihozlaridan samarali foydalanish va ularni saqlash to‘g‘risida” gi namunaviy Nizom, Vazirlar Mahkamasining “O‘zbekistonda jismoniy tarbiya va sportni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” gi Qarori, O‘zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirish davlat dasturi Kontseptsiyasi va boshqa bir qancha jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirishga oid direktiv hujjatlarni o‘rni hamda ahamiyati haqida nazariy ma‘lumotlarga ega qilish.

Jismoniy tarbiyaning tarixiy xususiyatlari: jismoniy tarbiyaning yuzaga kelishi va rivojlanishi sabablari: jismoniy madaniyat tizimi ma‘lum ijtimoiy tashkilot sifatida. Jismoniy madaniyat nazariyasi va amaliyoti uchun davlat direktiv hujjatlarining ahamiyati; jismoniy madaniyat tizimining maqsad va vazifalari (sog‘lomlashtirish, ta‘limiy, tarbiyaviy masalalari). Jismoniy madaniyat tizimining qonun-qoidalari: sog‘lomlashtirishga yo‘naltirilganligi; shaxsning har tomonlama rivojlantirish, jismoniy tarbiyaning mehnat va harbiy amaliyot bilan bog‘liqligi printsiplari. Jismoniy tarbiyadagi yo‘nalishlari: sport mashg‘ulotlari va umumiy jismoniy tayyorgarlikning etakchi vazifalari haqida nazariy ma‘lumotlarga ega qilish.

JISMONIY TARBIYANING DIDAKTIK TAMOIYILLARI.

Qonun-qoidalarini turkumlarga ajratish: harakatlarga o'rgatish jarayonining xususiyatlari, qonun-qoidalarining o'zaro bog'liqligi. "Onglilik va faollik" printsipti, "Ko'rgazmalilik" printsipti, "Muntazamlilik" printsipti, "Tushunarli va individuallashtirish" printsipti, "Talablarni asta sekin va tobora oshirib borish" printsiptlariga tavsif hamda ularni o'quvchi-yoshlar va bolalarni o'qitishda amalga oshirishning o'ziga xosliklari haqida nazariy ma'lumotlarga ega qilish.

JISMONIY TARBIYA MASHG'ULOTLARIDA QO'LLANILADIGAN JISMONIY TARBIYA METODLARI.

Metodlarni tanlashga umumiy talablar: ilmiy asoslanganligi; o'qitishni qo'yilgan vazifalariga ularning mosligi; o'qitish printsiptlariga, o'quv materialini o'ziga xosligiga, o'quvchilarning shaxsiy va guruhli tayyorligiga jismoniy madaniyat o'qituvchisining (tarbiyachining) individual xususiyatlari va imkoniyatlariga, mashg'ulotlar sharoitlariga mos kelishi. So'z, ko'rgazmalilik, o'yin, musobaqa va aylanma trenirovka metodlaridan foydalanishni ahamiyati, so'zning mazmuniy vazifasidan foydalanish metodikasi va jismoniy tarbiyada terminologiya muammosi, so'zning emotsional vazifasidan foydalanish metodikasi. Ko'rgazmali qabul qilish metodlari (uning ahamiyati, turlari va ularni qo'llash metodikasi); o'qitishning amaliy metodlari (o'yin, musobaqa va qat'iy tartiblashtirilgan mashqlar metodlari); turli yoshdagi guruhlarda metodlardan foydalanishning ahamiyati haqida nazariy ma'lumotlarga ega qilish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1.Xasanova G. I. Q. Integrativ yondashuv asosida maktabgacha ta'lim yo'nalishi tarbiyachilarining pedagogik qobiliyatlarini takomillashtirish //Academic research in educational sciences. – 2021. – T. 2. – №. 12. – C. 826-830.

2.Hayitov A., Xo'Shboqova F. Integrativ yondashuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarida kommunikativ madaniyatni shakllantirish //Science and innovation. – 2022. – T. 1. – №. B7. – C. 1028-1034.

3.Toshtemirova S. A., Ilmurodova F. S. INTEGRATIV YONDASHUV ASOSIDA KASBIY FAOLIYATGA TAYYORLASHNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK TASHXISLASH ASOSLARI //Academic research in educational sciences. – 2022. – T. 3. – №. 5. – C. 1030-1041.